

GEZ

KARTA ADRESOWA ZABYTKU

3. Miejscowość

OSIELSKO

1. Nazwa

UKŁAD RURALISTYCZNY

2. Czas powstania

pierwsza wzmianka: 1250 r.
zabudowa wsi: głównie XIX -XX w.

7. Fotografia z opisem wskazującym orientację w stosunku do sąsiednich terenów lub stron świata albo mapa z zaznaczonym stanowiskiem archeologicznym

Osielsko – fragment mapy w układzie 1992, N-34-97-A-c-4, skala 1:10 000, zaznaczona lokalizacja obiektu

4. Adres

ulica i nr: **teren w okolicy kościoła**

nr działki:

5. Przynależność administracyjna

województwo **kujawsko-pomorskie**

powiat **bydgoski**

gmina **Osielsko**

6. Formy ochrony

Ustalenia ochrony zawarte w **Miejscowym Planie Zagospodarowania Przestrzennego** przyjętego uchwałą nr **V/60/99** z dnia **18 sierpnia 1999 r.**

 granice historycznego układu ruralistycznego

8. Historia, opis i wartości

Osielsko swoją historią sięga XI w. Pierwsze wzmianki pochodzą z 1065 r. Prawdopodobnie osada została nadana wówczas klasztorowi w Mogilnie. Dokument Bolesława Kędzierzawego, Księcia Mazowieckiego, z 1155 r. wymienia Osielsko w liczbie zamków. Prawdopodobnie już około 1250 roku została założona parafia. W 2. połowie XVI w. w jej skład wchodziły wsie Czarnówka, Niemcz i Smukała. W 1844 r. w miejscu wcześniejszego drewnianego kościoła zbudowano ceglany, który w 1902 r. przebudowano. Zabudowa wsi w okresie międzywojennym była zróżnicowana. Elementy zabudowy ulicowej dominowały w części wsi, w pobliżu kościoła, w innych częściach występowała zabudowa rozproszona gospodarstw rolnych. Około 1890 roku Osielsko miało 84 domy, 626 mieszkańców z czego 392 było katolikami, a 234 protestantami.

W okresie powojennym, do lat 80-tych XX w. znaczna część obszaru Osielska była w dokumentach planistycznych traktowana jako rezerwa pod potrzeby rozbudowy miasta Bydgoszczy.

Zabudowa sakralna pochodzi z XIX i początku XX w. Do czasu II wojny światowej przy kościele funkcjonował folwark z zabudową folwarczną wokół plebani. Po wojnie obiekty uległy zniszczeniu i rozbiórce, a ziemia została znacjonalizowana.

9. Stan zachowania i postulaty dotyczące konserwacji

Stan ogólny określa się jako dobry.

Należy zachować historyczny układ wsi oraz proporcje wysokościowe zabudowy. Nowa zabudowa powinna być harmonizująca z historyczną zabudową wsi.

10. Wykonanie karty (autor, data i podpis)

Michał Horbowicz
Ochrona Zabytków KRESY
06.2021 r.

11. Zatwierdzenie karty (podpis wojewódzkiego konserwatora zabytków)*

*dotyczy zabytków niewpisanych do rejestru zabytków i niewłączonych do wojewódzkiej ewidencji zabytków